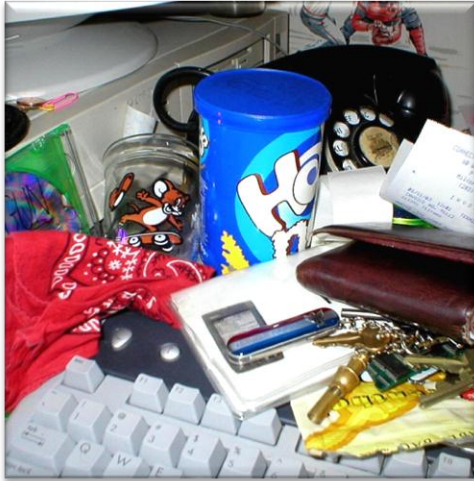

Obsah prezentace

- Přehled práva duševního vlastnictví (PDV)
- Nástin práv průmyslových
  - Patenty, užitné vzory
  - Průmyslové vzory
  - Ochranné známky
- **Nástin autorského práva**
  - Dílo
  - Autor a jeho práva
  - Specifické typy děl
  - Výjimky z práva autorského
  - Následky porušení autorského práva

Statky

Hmotné

- Movité
- Nemovité

Nehmotné

- Vyjádřené myšlenky
- Praktická implementace

Jak chránit nehmotné statky?

Právo duševního
vlastnictví

Práva
průmyslová

Autorské
právo

Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví (1967) (č. 69/1975 Sb.)

PRÁVA

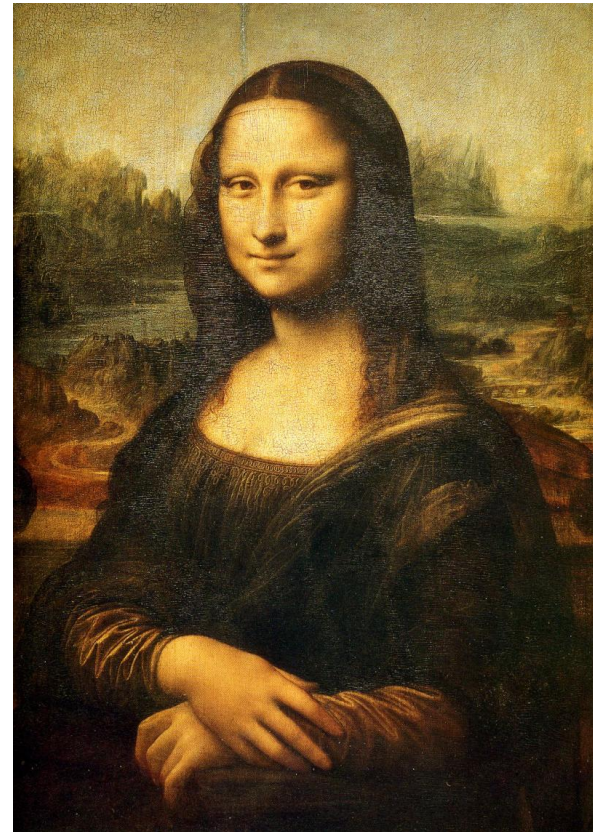
- *k literárním, uměleckým a vědeckým dílům,*
- *k výkonům výkonných umělců, zvukových záznamů a rozhlasovému vysílání,*
- *k vynálezům ze všech oblastí lidské činnosti,*
- *k vědeckým objevům,*
- *k průmyslovým vzorům a modelům,*
- *k továrním, obchodním známkám a známkám služeb, jakož i k obchodním jménům a obchodním názvům,*
- *na ochranu proti nekalé soutěži a všechna ostatní práva vztahující se k duševní činnosti v oblasti průmyslové, vědecké, literární a umělecké.*

Právo duševního vlastnictví

Průmyslová práva

Autorské Právo

PDV prakticky

Ochranné známky:

- "Nokia"
- Product "N95"
- Software "Symbian", "Java"

Patenty:

- Metody zpracování dat
- Příjem signálu
- Složení chemikálií
- ...

Copyright:

- Programy
- Tapety, manuál
- Vyzvánění
- ...

© Nokia

Obchodní tajemství:

?

Průmyslové vzory:

- Vzhled telefonu
- Uspořádání tlačítek
- Forma klávesnice
- ...

Práva průmyslová

Práva průmyslová

- Ochrana technického řešení, vzhledu, označení
- Formální proces
- Plná dispozice
- Speciální úprava licenční smlouvy
§ 508 – 515 obch. zák.
- Registrují se

Formální postup

Přihláška

Přezkum

Registrace/Zápis

Publikace

Obnovení

Typy registrace

Národní

Regionální

Mezinárodní

Patenty

&

Užitné vzory

Patenty

- Zákon č. **527/1990** Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů
- Vynálezy
  - Nové – není stav techniky
  - Výsledkem vynálezecké činnosti - nezřejmý
  - Průmyslově využitelné
- Nikoliv
  - objevy, vědecké teorie a matematické metody;
  - estetické výtvary;
  - plány, pravidla a způsoby vykonávání duševní činnosti, hraní her nebo vykonávání obchodní činnosti, jakož i **programy počítačů**;
  - podávání informací.

Exkluzivní práva

Využívat – 20 let

- licencovat
- prodat

Užitné vzory

Zákon č. **472/1992** Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů

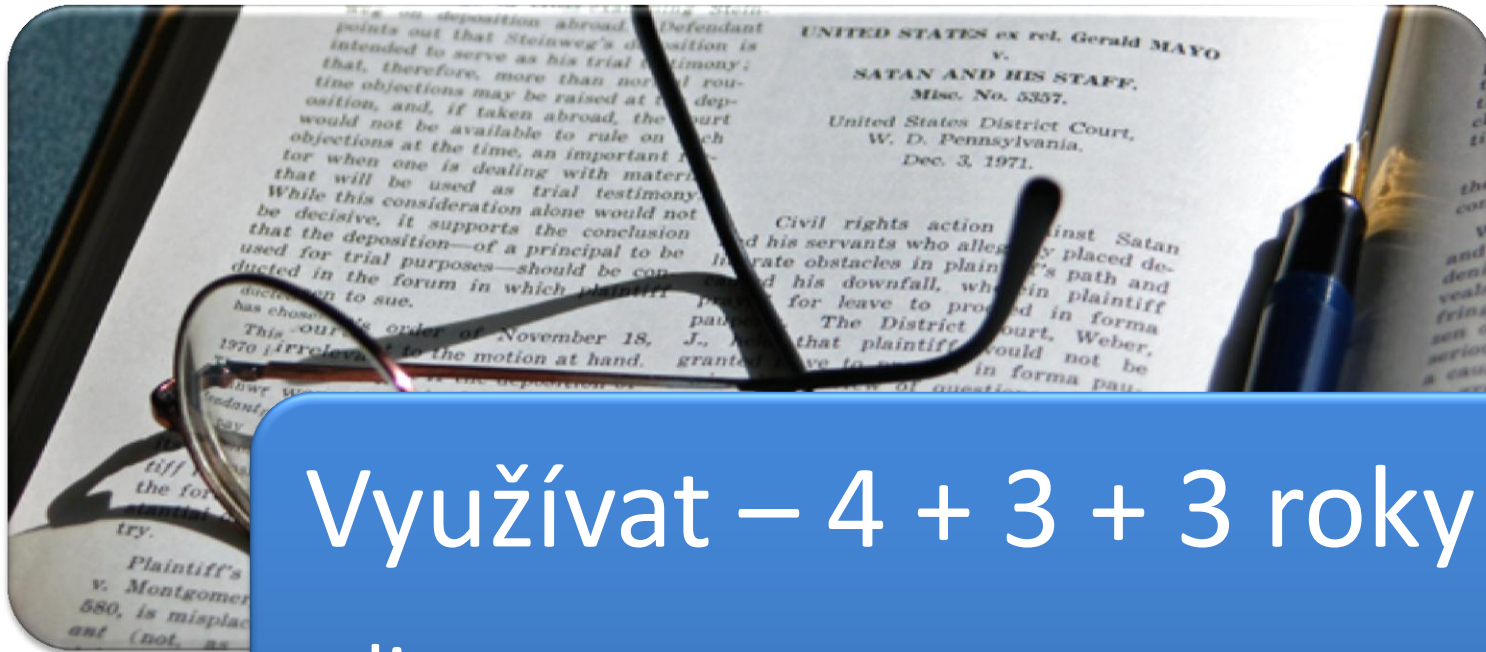
Technická řešení

- Nová
- Přesahují rámec pouhé odborné dovednosti
- Průmyslově využitelná

Nikoliv:

- objevy, vědecké teorie a matematické metody,
- pouhé vnější úpravy výrobků,
- plány, pravidla a způsoby vykonávání duševní činnosti,
- programy počítačů,
- pouhé uvedení informace.

Exkluzivní práva

Využívat – 4 + 3 + 3 roky

- licencovat
- prodat

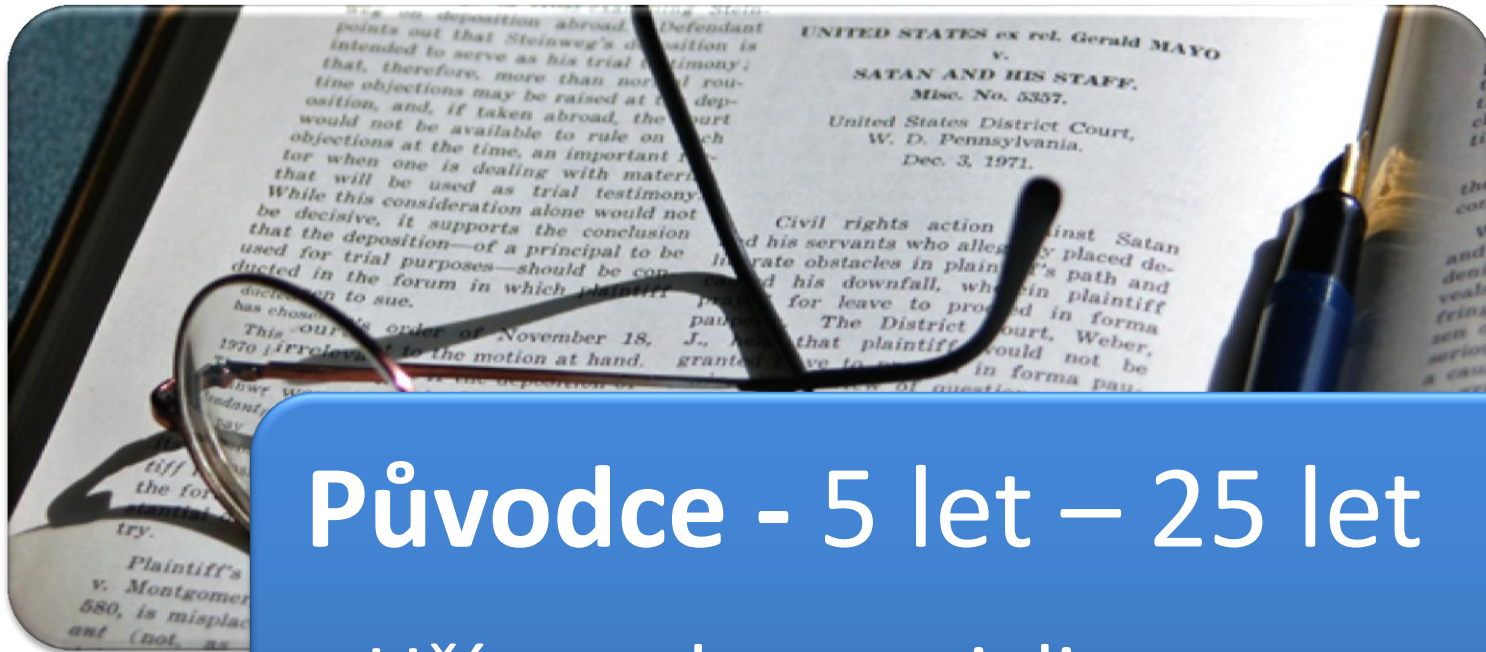
Průmyslové vzory

Průmyslové vzory

- Zákon č. **207/2000** Sb., o ochraně průmyslových vzorů, ve znění pozdějších předpisů
- Designerská řešení – vzhled výrobku nebo jeho části, spočívající zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálů výrobku samotného, nebo jeho zdobení
- Nový a individuální

Výlučná práva

Původce - 5 let – 25 let

- Užívat = komercializace
- Bránit třetím osobám v užívání
- Souhlas/Převod

Ochranné známky

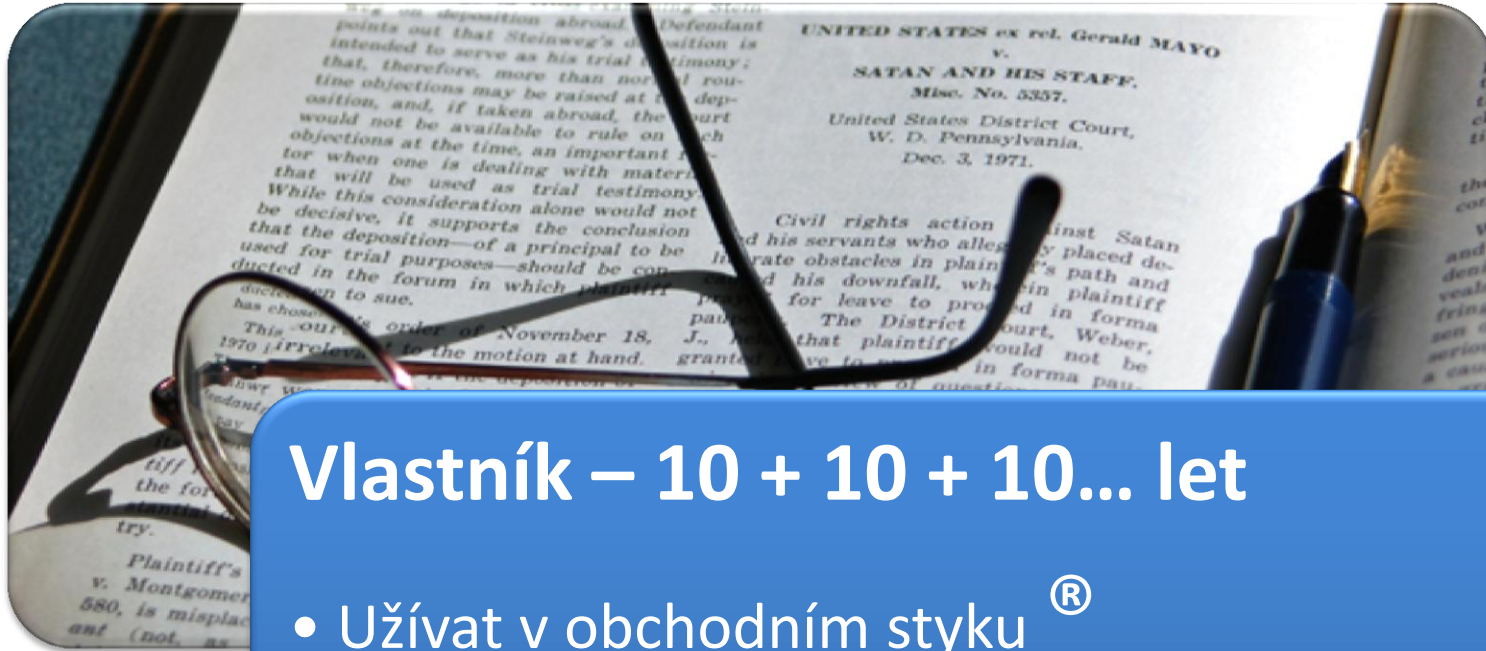
Ochranné známky

- Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů
- Označení způsobilé odlišit výrobky nebo služby jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby

Nikoliv:

- Již používaná OZ
- Klamavá
- Nedostatečná rozlišující schopnost
- Vysoká symbolická hodnota
- V rozporu s veřejným pořádkem nebo dobrými mravy

Výlučná práva

Vlastník – 10 + 10 + 10... let

- Užívat v obchodním styku ®
  - označovat zboží
  - Uvádět na trh výrobky
- Bránit třetím osobám v užívání
- Souhlas/Převod

Autorské právo

SO I'VE DEDICATED
MY LIFE TO PROTECT-
ING THE RIGHTS OF
ARTISTS, WRITERS,
MUSICIANS,
PHOTOGRAPHERS,
FILMMAKERS...

...AND EVERYONE
IN BETWEEN.

I'M CAPTAIN
COPYRIGHT.

Autorská práva / Práva související s právem autorským

- **Práva autora k jeho dílu**

Práva

- výkonného umělce
- výrobce zvukového záznamu
- výrobce zvukově obrazového záznamu
- rozhlasového nebo televizního vysílatele k jeho původnímu vysílání
- právo zveřejnitelé k dosud nezveřejněnému dílu, k němuž uplynula doba trvání majetkových práv
- právo nakladatele na odměnu v souvislosti se zhotovením rozmnoženiny jím vydaného díla pro osobní potřebu

Přehled právní úpravy I

- Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl z roku 1886
- Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS)
- Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském z roku 1996 (WCT)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady **2001/29/ES** ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti

Přehled právní úpravy II

- *„práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti jsou chráněna zákonem“* čl. 34 LZPS
- Zákon č. **121/2000** Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)
- Občanský zákoník (zákon č. **40/1964** Sb., ve znění pozdějších předpisů)
- Vyhláška č. **488/2006** Sb., kterou se stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn

AUTORSKÉ PRÁVO

- Dílo
- Autor
- Autorská práva a dispozice s nimi
- Specifické typy děl
- Omezení a výjimky z autorských práv
- Následky porušení autorských práv

Autorské dílo

- Co je dílo? (§ 2 AutZ)

Předpoklady:

- Literární nebo jiné dílo umělecké nebo vědecké
- Jedinečnost + výsledek tvůrčí činnosti
- Vyjádřeno ve smysly vnímatelné podobě
- Původnost: počítačový program, databáze, fotografie

HMOTNÝ NOSIČ X DÍLO

Autorské dílo

- Co **není** dílo? § 2 odst 6. AutZ

*„...zejména námět díla sám o sobě, denní zpráva nebo jiný údaj sám o sobě, myšlenka, postup, princip, metoda, objev, vědecká teorie, matematický a obdobný vzorec, **statistický graf** a podobný předmět sám o sobě.“*

- Expression x Idea dichotomy

AutZ se nevztahuje se:

- Úřední dílo, (Právní předpis, rozhodnutí st. orgánů), Sněmovní a senátní publikace, Obecní kroniky, Výtvary tradiční lidové kultury
- Státní symboly (!!! č. 352/2001 Sb. o užívání státních symbolů ČR) *„jen vhodným a důstojným způsobem“*

Databáze (§§ 88 – 94 AutZ)

- soubor nezávislých děl, údajů nebo jiných prvků, systematicky nebo metodicky uspořádaných a individuálně přístupných elektronickými nebo jinými prostředky, bez ohledu na formu jejich vyjádření
- Tvůrčí databáze (DB + dílo souborné)
X
- Běžné (DB)
- Pořizovatel databáze (FO, PO) – zvláštní právo – 15 let převoditelné – ochrana investice
- Vytěžování = rozmnožování obsahu databáze
- Zužitkování = rozšiřování obsahu databáze

Autor

- Fyzická, nikdy právnická osoba, která dílo vytvořila
- **Zákonná domněnka autorství (§6 AutZ)**
- *„autorem díla je osoba, jejíž pravé jméno je obvyklým způsobem uvedeno na díle nebo je u díla uvedeno v rejstříku předmětů ochrany vedeném příslušným kolektivním správcem, není-li prokázán opak“*

Autorská práva

- Vznik – objektivním vyjádřením
- Neformálnost (X práva průmyslová)
- *Je vedoucí, resp. konzultant mé BP spoluautorem?*

NE – pokud by byl, nešla by odevzdat jako kvalifikační práce!

Autorská práva

- Osobnostní
  - Autorství
  - Zveřejnění
  - Nedotknutelnost
- Majetková
  - Užit
  - Svolit k užití

Smrtí zanikají –
postmortální ochrana

70 let po smrti autora

Majetková práva

- Demonstrativní výčet:
  - a) právo na rozmnožování díla (§ 13),
  - b) právo na rozšiřování originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 14)
  - f) právo na sdělování díla veřejnosti (§ 18)
    - zpřístupňování díla v nehmotné podobě, živě nebo ze záznamu, po drátě nebo bezdrátově
- Trvání – 70 let od smrti autora => **volné dílo**
- **Lze bez dalšího užít, ale ne**
  - Dehonestujícím způsobem
  - Osobovat si autorství

Dispozice s autorskými právy

- Nejsou zcizitelná
- Licence
- Konstitutivní převod práva
- Výhradní X nevýhradní

Více přednáška Mgr. Bc. Kučery příští týden.

Specifické druhy autorských děl

- Zaměstnanecké
- Kolektivní
- Dílo na objednávku
- **Školní**

Zaměstnanecké dílo - § 58

- *Není-li sjednáno jinak, zaměstnavatel vykonává svým jménem a na svůj účet autorova majetková práva k dílu, které autor vytvořil ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovněprávního či služebního vztahu k zaměstnavateli nebo z pracovního vztahu mezi družstvem a jeho členem (zaměstnanecké dílo). Zaměstnavatel může právo výkonu podle tohoto odstavce postoupit třetí osobě pouze se svolením autora, ledaže se tak děje při prodeji podniku nebo jeho části.*

Zaměstnanecké dílo - § 58 AutZ

- Pracovněprávní vztah – plnění pracovních povinností
  - Zaměstnavatel – prakticky vše – ex lege vykonavatel majetkových práv k dílu
  - Autor – „holé autorství“
  - Právo na dodatečnou přiměřenou odměnu (ne u PP!)
  - Možnost smluvní úpravy
-
- **Počítačové programy**, databáze a kartografická díla vždy díla zaměstnanecká, i když vytvořeny na objednávku

Kolektivní dílo § 59

- Více autorů
- Dílo vzniká pod vedením FO či PO
- Uváděno na veřejnost pod jejím jménem
- Příspěvky zahrnuté do takového díla nejsou schopny samostatného užití
- X Souborné dílo

Dílo na objednávku § 61

- *(1) Je-li dílo autorem vytvořené na základě smlouvy o dílo (dílo vytvořené na objednávku), platí, že autor poskytl licenci k účelu vyplývajícímu ze smlouvy, není-li sjednáno jinak. K užití díla nad rámec takového účelu je objednatel oprávněn pouze na základě licenční smlouvy, nevyplývá-li z tohoto zákona jinak.*
- *(2) Není-li sjednáno jinak, autor může dílo vytvořené na objednávku užít a poskytnout licenci jinému, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy objednatele.*

Dílo na objednávku § 61

- Platí, že autor poskytl licenci k účelu vyplývajícimu ze smlouvy, není-li ujednáno jinak
- K užití díla nad rámec takového účelu je objednatel oprávněn pouze na základě licenční smlouvy.
- autor – oprávněn dílo na objednávku užít a poskytnout licenci dalším subjektům, pokud to není v rozporu s oprávněnými zájmy objednatele

X ZAMĚSTNANECKÉ DÍLO

Školní dílo § 60

- *„Škola má za obvyklých podmínek **právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla** (§ 35 odst. 3).
Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez závažného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu.*
- *Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy.*

Školní dílo - § 60 AutZ

- Dílo vzniklé při plnění školních povinností studentem
- Škola – může užít pro vnitřní potřebu (nekomerčně)
  - NE SOFTWARE! § 66 odst. 7 AZ
- Další užití – právo na licenci za obvyklých podmínek
- Soudní nahrazení projevu vůle při odmítnutí ze strany studenta
- Omezení volné dispozice studenta dílem oprávněnými zájmy školy
- Úhrada nákladů školy – pokud má student komerční užitek, nutno zohlednit užití pro vnitřní potřebu školy

X ZAMĚSTNANECKÉ DÍLO

Školní dílo II - § 60

- *V rámci BP napíšete počítačový program. Máte právo jej zveřejnit pod některou z tzv. „Open Source“ licencí?*
- ANO, pokud to není v rozporu s oprávněnými zájmy školy a není uzavřena licence.

Dílo kolektivní, zaměstnanecké a na objednávku v případě počítačového programu

- AUTOR = vždy programátor – fyzická osoba
- VYKONAVATEL MAJETKOVÝCH PRÁV? (tj. ten kdo rozhoduje o „osudu“ díla)
- **Přijďte příště;)**

- **Osoba zhotovitele rozhodující**
  - Právnícká osoba
  - Kolektiv autorů
  - Autor

Výjimky a omezení práva autorského

THERE'S AN EXCEPTION TO
EVERY RULE,

EXCEPT THIS ONE.

Výjimka – užití díla školního (§ 35 odst. 3)

- Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).
- X § 66 odst. 7 AutZ – „*Ustanovení § 35 se na počítačový program nevztahují.*“

Volné užití

- Volné užití - **§ 30 AutZ**
- Rozmnoženina fyzické osoby pro osobní potřebu
- Díla zveřejněná!
- Nekomerčně
- NE počítačové programy, databáze, noty, architektonické dílo stavbou 😊
- Pozor na „třístupňový test“ - § 29 AutZ
- *„Výjimky a omezení práva autorského lze uplatnit (1) pouze ve zvláštních případech stanovených v tomto zákoně a pouze tehdy, (1) pokud takové užití díla není v rozporu s běžným způsobem užití díla a ani jím (3) nejsou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora.“*

Citační licence - § 31 AutZ

Do práva autorského **nezasahuje ten**, kdo:

- a) v **odůvodněné míře** výňatky ze zveřejněných děl jiných autorů **ve svém díle**,
  - b) užije výňatky z díla nebo drobná celá díla pro účely kritiky nebo recenze vztahující se k takovému dílu, vědecké či odborné tvorby a takové užití bude v souladu s poctivými zvyklostmi a v rozsahu vyžadovaném konkrétním účelem,
  - c) užije dílo při vyučování pro ilustrační účel nebo při vědeckém výzkumu, jejichž účelem není dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, a nepřesáhne rozsah odpovídající sledovanému účelu;
- vždy je však nutno uvést, je-li to možné, **jméno autora**, nejde-li o dílo anonymní, nebo jméno osoby, pod jejímž jménem se dílo uvádí na veřejnost, a dále **název díla a pramen**.

Následky porušení autorských práv

- Neoprávněné užití díla – zásah do autorských práv – vznik odpovědnosti:
- Občanskoprávní (§ 40)
  - Autorskoprávní nároky (zdržovací, informační, satisfakční...)
  - Náhrada škody – zavinění
  - Bezdůvodné obohacení – dvojnásobek obvyklé licence
- Správněprávní (§§ 105a-105c AutZ)
  - Přestupky, jiné správní delikty podnikajících FO a PO
  - Pokuta 150 000 Kč
- Trestněprávní (§ 270 AutZ)
  - Trestný čin – zavinění ve formě úmyslu
  - Odnětí svobody,

Rekapitulace

- Co jsme se dnes (doufám) naučili?

Rekapitulace

Právní ochrana

Pro co?

Jak?

Patenty	Nové vynálezy	Příhláška, průzkum, registrace
Ochranné známky	Rozlišující označení výrobku či služeb	Registrace a/nebo užívání
Industrial designs	Vnější vzhled	Zápis
Užitný vzor	Nová technická řešení	Zápis
Autorské právo	Jedinečná tvůrčí díla	Vzniká automaticky

